

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0523U100257

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-12-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Христенко Ольга Мирославівна

2. Olga Khrystenko

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6036-2829

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-12-2023

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 36.053.01

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.07

Тема дисертації:

1. Теоретико-методичні засади розвитку системи цінностей студентів у медичних закладах вищої освіти України (друга половина XX – 20-ті рр. XXI ст.)
2. Theoretical and methodological framework for development of the value system of future doctors in the institutions of higher medical education of Ukraine (second half of the 20th– 20s of the 21st century)

Реферат:

1. Проаналізовано теоретичні основи проблеми цінностей у вітчизняній педагогіці та педагогіці вищої школи зарубіжних країн. Розроблено авторську періодизацію розвитку системи цінностей студентів у медичних закладах вищої освіти України другої половини XX – 20-х рр. XXI ст. Виокремлено цінності, репрезентовані у науковій, професійній, просвітницькій спадщині видатних медиків і викладачів медичних закладів вищої освіти України. Схарактеризовано базові цінності у контексті змістової структури виховної роботи з майбутніми медиками в радянський період та в умовах Незалежності України. Проаналізовано особливості форм і методів виховання цінностей студентів у медичних закладах вищої освіти. Здійснено класифікацію базових професійних та індивідуальних цінностей медиків, простежено динаміку розвитку цінностей

студентів медичного університету в умовах війни. Обґрунтовано методіку формування цінностей майбутніх медиків з урахуванням історико-педагогічного досвіду та відповідно до актуальних викликів сьогодення. Окреслено перспективні напрями виховання студентів у медичних закладах вищої освіти України на аксіологічних засадах.

2. The system of values in the domestic pedagogical discourse has been characterized; the problem of values in the pedagogy of higher education in world countries has been analysed as well. The structure of the concept of values from different perspectives has been defined; the author's idea of the concepts of values, system of values, value system of the students of higher medical education, values development in the students of higher medical education has been presented. The author's periodization for value system development in the students of the institutions of higher medical education of Ukraine (second half of the 20th– 20s of the 21st century) has been substantiated; it was developed taking into account geopolitical, cultural-historical, social-medical, scientific-medical, scientific-pedagogical determinants; two conditional periods have been distinguished; corresponding subperiods have been defined within them: the first – Soviet period (1950–1991) with the following sub-periods: institutional-ideological (1950 – early 1960s); community-educational (1960s – early 1970s); scientific-research (1970s – 1980s); the second – national-state period (1991–2020s) with the following sub-periods: legislative-bioethical (1991–2009); conceptual (2009–2014); global-transformational. According to the analyses of the researches in medicine (by M. Pirogov, M. Amosov, T. Yanovskyi, I. Sokolianskyi), it has been established that their scientific, pedagogical and professional heritage contains educational potential for value system development in present-day doctors. The content structure of educational work in the institutions of higher medical education of the Soviet period was studied from the standpoint of an axiological approach, which contained the following components: political-ideological, propaganda, counter-propaganda, philosophical-ethical, atheistic, cultural-art, specialized, social-labour. The content components of the humanitarian training of future doctors in independent Ukraine have been defined as well as corresponding values that should be developed in them: – national (Ukrainian identity, historical experience of the people in development of health care culture (sobriety movement, educational work on hygiene, spiritual health, preparation for motherhood)); – philosophically fundamental (the human as a biological, social and spiritual being, relation between physical, mental and spiritual health, vocation of a doctor as an essential part of the meaning of their life); – spiritual and bioethical (spiritual wealth, honesty, mercy, sympathy, Christian love, service, altruism, moral responsibility of doctors; dignity, safety, health and life of a person (including an unborn child and/or an unborn child with a disability) as the highest values); – charitable (traditions of charitable events of secular and religious non-governmental organizations; respect and mercy for the poor, disadvantaged, people with special educational needs; personal spiritual and moral development through the charity); – human rights (including, inclusive: respect for the human dignity of orphans, persons with special educational needs, implementation of their rights and interests, creation of appropriate environments for effective diagnosis, treatment and medical advice for children with special educational needs, orphans, cooperation with other specialists in different fields and the public for comprehensive support for them; and gender: education for prevention of various violence against children and women; respect for the dignity, safety, health and life of every person regardless of gender (including women and men with disabilities). The method for formation of basic professional values in the students of the institutions of higher medical education has been substantiated, in particular: inclusive (by means of the method of creative pedagogical projects in authentic settings; charitable projects for children of different social groups; bioethical (via preparation and participation of students in educational campaigns for promoting the values of human life, including the unborn child, the culture of health care, medical knowledge in first aid, etc.). It has been established that the educational and informative work of the teachers, in particular the author's lectures on the role of Ukrainian doctors and nursing staff in the defence of the Motherland is an important internal factor in development of the values in the students of the institutions of higher medical education in case of martial law. Personal experience of formation of the values in future doctors during professional training of students in the institution of higher medical education has been presented and the prospects of educational work with the students of medical universities of Ukraine have been developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Христенко, О. (2022с). Концепт «цінність» у контексті професійної лінгводидактики. У А. В. Вихрущ, & К. Л. Стефанишин (Ред.), Професійна лінгводидактика в контексті особистісної парадигми (с. 203–226). ТНМУ «Укрмедкнига». <https://repository.tdmu.edu.ua//handle/123456789/17687>
- Христенко, О. (2023с). Теоретико-методичні засади розвитку системи цінностей студентів у медичних закладах вищої освіти України (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) (А. В. Вихрущ, Ред.). ТНМУ «Укрмедкнига» (25, 11 др. арк.).
- Khrystenko, O. (2016b). Education of a future human is the key to solving the global problems facing humanity. *Future Human Image. The Scientific Journal*, 3(6), 46–52. <http://www.fhijournal.org/?p=765>
- Khrystenko, O. (2016c). Women's Enlightenment movement as the philosophy of education (late 19th – first half of 20th century). *Advanced Education*, (6), 28–33. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.74125>
- Khrystenko, O. M., Vykhruhshch, A. V., Fedoniuk, L. Ya., & Oliinyk, N. Ya. (2022). Personal values of future doctors. *Wiadomosci lekarskie*, 75 (8, P. 2), 2020–2025. <https://doi.org/10.36740/WLek202208214>
- Вихрущ, А. В., Вихрущ, Н. Б., Драч, І. Д., & Христенко, О. М. (2021). Підготовка студентів медичних університетів до спілкування з дітьми з особливими потребами. *Медична освіта*, (1), 75–82. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2021.1.11973>
- Вихрущ, А. В., & Христенко, О. М. (2022). Система цінностей молоді в контексті особистісної парадигми. *Медична освіта*, 1(95), 5–13. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2022.1.12937>
- Христенко, О. М. (2015а). Використання гендерно збалансованого матеріалу під час викладання історії України. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*, (2), 379–387. https://library.udpu.edu.ua/library_files/zbirnik_nayk_praz/2015/2/49.pdf
- Христенко, О. М. (2022а). Виховний потенціал історичних джерел у формуванні громадянських цінностей майбутніх лікарів. *Нова педагогічна думка*, 2 (110), 110–114. <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2022-110-2-110-114>
- Христенко, О. М. (2015b). Виховний потенціал конфлікту (до питання методики викладання політології). *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія»*, 208 (1), 213–222.
- Христенко, О. М. (2022b). Громадянські цінності сучасних студентів. *Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія»*, 2 (13), 55–62. <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/article/view/16301>
- Христенко, О. М. (2021а). Експертна оцінка виховання студентів у системі вищої школи в Україні (70–80-ті роки ХХ століття). *Педагогічні науки: теорія та практика*, 4(40), 17–22. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2021-4-02>
- Христенко, О. М. (2021с). Зарубіжний досвід дослідження цінностей в освітньому контексті. *Педагогічний альманах*, (48), 16–22. <https://doi.org/10.37915/pa.vi48.186>
- Христенко, О. М. (2019а). Зміст гуманітарної підготовки майбутніх медичних фахівців: міждисциплінарний контекст. *Медична освіта*, (3), 139–143. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2019.3.10464>

- Христенко, О. М. (2023а). Пріоритети виховання в радянських нормативних документах: історичні уроки. Педагогічні науки: теорія та практика, (2), 12–16. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2023-2-02>
- Христенко, О. М. (2023b). Проблема формування цінностей студентів у контексті зарубіжної наукової думки. Медична освіта, 2 (100), 80–85. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.2.13849>
- Христенко, О. М. (2019с). Формування громадянської освіченості майбутніх медиків на засадах міждисциплінарної інтеграції. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки, 2(17), 359–370. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v17i2.53>
- Христенко, О. М. (2022е). Формування моральних цінностей майбутніх лікарів (70-ті роки ХХ ст.): історико-педагогічні уроки. Освітні обрії, 1 (54), 22–25. <https://doi.org/10.15330/obrii.54.1.22-25>
- Христенко, О. М. (2022f). Формування ціннісних орієнтацій студентів у медичних закладах вищої освіти УРСР у 60-70-х роках ХХ ст. як історичний урок. Актуальні питання гуманітарних наук, 56 (3), 228–233. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-3-35>
- Христенко, О. М. (2022g). Цінності української молоді в часі війни: до питання громадянського виховання майбутніх лікарів. Медична освіта, 2 (96), 100–103. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2022.2.13021>
- Христенко, О. М. (2021f). Цінності як об'єкт психолого-педагогічних міждисциплінарних досліджень. Актуальні питання гуманітарних наук, 37 (3), 266–273. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-3-41>
- Khrystenko, O. M. (2020b). The ideological foundations of the professional training of modern doctors: philosophical and bioethical aspects. Медична освіта, (2), 61–64. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.2.10932>
- Khrystenko, O. M. (2023e). Volunteering as a value in the educational work of higher medical education institutions in Ukraine. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки: науковий журнал, 1 (112), 39–46. [https://doi.org/10.35433/pedagogy.1\(112\).2023.39-46](https://doi.org/10.35433/pedagogy.1(112).2023.39-46)
- Гвоздецька, І. С., & Христенко, О. М. (2017). Особливості викладання технічних та гуманітарних дисциплін на прикладі University of Bielsko Biala. Нові підходи до викладання медичної фізики (присвячена 60-річчю ТДМУ та кафедри фізики і 230-річчю відкриття Луїджі Гальвані): науково-практична конференція, Тернопіль, 20–21 квітня (с. 39–41). ТДМУ «Укрмедкнига». <https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8524/Збірник.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Мельничук, І. М., Христенко, О. М., Пилипишин, О. І., Кульчицький, В. Й., Бондаренко, С. В., & Луців, О. Р. (2014). Специфіка культури мовлення майбутніх медиків. Українська професійна мова: історія і сучасність. 35 Збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції, Тернопіль, 26–27 червня (с. 14–16). ТДМУ «Укрмедкнига». <https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8427/Збірник.pdf?sequence=1>
- Терешкевич, Г. Т., & Христенко, О. М. (2017). Глобальна проблема протидії легалізації евтаназії: морально-етичні та юридичні аспекти. У С. М. Шкарлет (Ред.), Педагогіка здоров'я: збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, Чернігів, 7–8 квітня (Т. 2, с. 60–67).
- Христенко, О. М. (2017). Біоетичний аспект формування гуманітарного світогляду студентів медичних вишів. Транснаціональний розвиток освіти та медицини: історія, теорія, практика, інновації: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, Тернопіль, 23–24 листопада (с. 212–214). ТДМУ «Укрмедкнига». <https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8866/2017%20матеріали%20конференції.pdf?sequence=7&>
- Христенко, О. М. (2016а). Біоетичні проблеми в контексті викладання політології. Шостий Національний Конгрес з біоетики з міжнародною участю, Київ, 27–30 вересня (с. 102–103). <http://biomed.nas.gov.ua/files/Proceedings6.pdf>
- Христенко, О. М. (2015с). До питання методики формування здоров'язберігаючої компетентності сучасної молоді. Філософія, методологія, психолого-педагогічні аспекти формування культури здоров'язбереження: матеріали регіональної науково-практичної конференції, Тернопіль, 24–25 вересня

(с. 54–56). ТДМУ «Укрмедкнига».

<https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8397/2014%20Збірник.pdf>

- Христенко, О. М. (2021b). Етика добротності як ціннісний пріоритет у формуванні особистості майбутніх лікарів. У Н. Л. Морська, Г. А. Поперечна, & Л. М. Литвин (Ред.), Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід: збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції, Тернопіль, 13–14 травня (с. 222–225). Вектор.
http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19806/3/Tsinnisni_Oriien_Suchasn_Sv.pdf
- Христенко, О. М. (2021d). Особливості професійної підготовки майбутніх лікарів на засадах аксіологічного та міждисциплінарного підходів. У М. М. Корда, І. М. Кліщ, & І. М. Мельничук (Ред.), Професійна підготовка майбутніх фахівців медичної галузі на засадах міждисциплінарної інтеграції: матеріали регіональної науково-практичної конференції, Тернопіль, 12 березня (с. 30). ТНМУ «Укрмедкнига». <https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17026/ЗБІРНИК.pdf>
- Христенко, О. М. (2020a). Проблема світоглядних цінностей у сучасній українській освіті. У О. М. Петровський, В. М. Мисик, & І. М. Вітенко (Ред.), Четверті Геретівські читання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, Тернопіль, 29 квітня (с. 222–226). ТОКІППО
- Христенко, О. М. (2022d). Українська мова в системі цінностей сучасних студентів: погляд крізь війну. Професійна лінгводидактика в контексті особистісної парадигми: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, Тернопіль, 2–3 червня (с. 7–10). ТНМУ.
<https://repository.tdmu.edu.ua/handle/123456789/17516>
- Христенко, О. М. (2021e). Українська мова як цінність у світогляді сучасних студентів. У М. М. Корда, А. Г. Шульгай, І. М. Кліщ, & А. В. Вихрущ (Ред.), Лінгводидактика в контексті особистісної парадигми: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, Тернопіль, 3–4 червня (с. 29–31). ТНМУ.
<https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17058/Збірник%20з%20видавництва.pdf>
- Христенко, О. М. (2023d). Формування національних цінностей студентів у процесі вивчення історії українського національно-визвольного руху ХХ століття. У Н. М. Гірна (Ред.), Національна пам'ять (на вшанування жертв тоталітаризму): збірник наукових праць (с. 125–128). Друкарня ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Христенко, О. М. (2012). Формування рідномовної компетентності у студентів медичних ВНЗ під час вивчення гуманітарних і суспільних дисциплін. Мовна комунікація: наука, культура, медицина: Збірник матеріалів науково-практичної конференції до 55-річчя Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, Тернопіль, 9–10 жовтня (с. 17–19). ТДМУ «Укрмедкнига».
- Христенко О. М., & Переви́зник, Б. О. (2013). Формування культури здоров'я особистості: історико-педагогічний досвід жіночих організацій України. Проблема традиції в українській культурі: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів та молодих учених, Харків, 31 жовтня (с. 321–233).
- Христенко, О. М., & Пилипишин, О. І. (2014). Християнсько-гуманістичні цінності як основа світогляду майбутніх медиків. Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України, присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку): матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю, Тернопіль, 15–16 травня (Ч. 2, с. 701–702). ТДМУ.
- Христенко, О. М., & Терешкевич, Г. Т. (2018). Набуття загальної та фахової компетентностей при проведенні практичного заняття «Аборт як біоетична, соціальна та глобальна проблема сучасного суспільства». Гуманітарні виміри трансформації сучасної вищої медичної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 17–18 травня (с. 80–81). Вид-во НМУ імені О. О. Богомольця.

- Христенко, О. М. (2019b). Корекційна педагогіка : навчальний посібник для студентів спеціальності «Фізична реабілітація» медичних закладів вищої освіти. Вектор (15,11 др. арк.).
- Христенко, О. М. (2018a). Феномен жіночого християнського служіння у контексті сучасної філософії освіти. European philosophical and historical Discourse, 4(1), 31–38.
- Khrystenko, O. M. (2019d). Forming of the competence «readiness for Family life» as mechanism for ensuring sustainable development of society. In T. Nestorenko, & A. Ostenda (Eds.), Mechanisms for ensuring sustainable development of society (pp. 229–238). Katowice School of Technology.
- Khrystenko, O. M. (2018b). Implementation of gender approach in Education by the special educational course. In O. Nestorenko, & M. Wierzbik–Strońska (Eds.), Innovation and information technologies in the social and economic development of society (pp. 211–218). Katowice School of Technology.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U001459 0122U000034

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ісаєва Оксана Степанівна
2. Oksana S. Isayeva

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02030793

Місцезнаходження: , Львів, 79010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Невмержицька Олена Василівна

2. Olena Nevmerzytska

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Локшина Олена Ігорівна

2. Olena Lokshyna

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогіки АПН України

Код за ЄДРПОУ: 02114122

Місцезнаходження: , Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пантюк Микола Павлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пантюк Микола Павлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івах Світлана

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна